

Nieuwsbrief PFR Updates

Nummer 6, 2023

Redactie: W.M. Schrama, L. Hu, M. Jonker, M. van der Leeden en J. Tigchelaar.

INHOUDSOPGAVE

Hof

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1833](#) 02-03-2023

[Gerechtshof 's-Hertogenbosch, ECLI:NL:GHSHE:2023:713](#) 02-03-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1743](#) 28-02-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1734](#) 28-02-2023

[Gerechtshof Den Haag, ECLI:NL:GHDHA:2023:266](#) 28-02-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1737](#) 28-02-2023

[Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden, ECLI:NL:GHARL:2023:1533](#) 21-02-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:421](#) 21-02-2023

[Gerechtshof Amsterdam, ECLI:NL:GHAMS:2023:422](#) 21-02-2023

Rechtbank

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2023:2914](#) 07-03-2023

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:10741](#) 18-10-2022

[Rechtbank Den Haag, ECLI:NL:RBDHA:2022:9398](#) 09-06-2022

RECHTSPRAAK

Verzoek onderbewindstelling afgewezen. Niet voldaan aan de voorwaarden van artikel 1:431 lid 1 BW. De verzoekers vinden dat de zoon het slachtoffer is geworden van ‘romantische fraude’.

Feiten en omstandigheden

De kantonrechter heeft het verzoek tot instelling van het bewind over de goederen die (zullen) toebehoren aan de rechthebbende (hun zoon) afgewezen. De verzoekers kunnen zich met deze beslissing niet verenigen en zij zijn hiervan in hoger beroep gekomen.

De rechthebbende is de zoon van de verzoekers. In januari 2021 heeft de rechthebbende een vrouw leren kennen, [betrokkene]. De rechthebbende heeft veel geld aan [betrokkene] geleend. Tot begin 2022 woonde de rechthebbende bij de verzoekers. In verband met onenigheid met verzoekers over [betrokkene] en over hun verzoek om hem onder bewind te stellen is de rechthebbende begin 2022 verhuisd naar een eigen appartement.

Standpunten in hoger beroep

De verzoekers voeren het volgende aan. De rechthebbende heeft al enige tijd een relatie met [betrokkene], een vrouw die uit Roemenië komt. Het lijkt erop dat zij onder valse voorwendselen telkens grote bedragen van de rechthebbende weet te ontfutselen. [betrokkene] heeft in een periode van ongeveer één jaar nagenoeg al het spaargeld van de rechthebbende ontvangen, te weten een bedrag van € 150.000. Daarnaast heeft de rechthebbende meerdere geldleningen gesloten. De verzoekers vrezen dat [betrokkene] nog steeds misbruik maakt van de gulheid van de rechthebbende en dat de rechthebbende het slachtoffer is geworden van ‘romantische fraude’. Het leek erop alsof de rechthebbende zich op enig moment realiseerde dat er sprake was van strafbare feiten en hij heeft in november 2021 aangifte bij de politie gedaan. In de slachtofferverklaring van de rechthebbende heeft hij vraagtekens gesteld bij de intenties van [betrokkene], maar ook gewezen op de door de banken geschonden zorgplicht. Hiermee heeft de rechthebbende in de visie van de verzoekers gevraagd om beschermd te worden. Inmiddels heeft de rechthebbende zich gedistantieerd van deze aangifte en heeft hij nog steeds een relatie met [betrokkene]. De rechthebbende staat

naar de mening van verzoekers onder invloed van [betrokkene] en is hierdoor niet in staat om zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen.

De rechthebbende is van mening dat hij in staat is om ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen. Hij is hoog opgeleid en kan rationele keuzes maken. De rechthebbende begrijpt dat de keuzes die hij maakt en gemaakt heeft niet door iedereen gekwalificeerd worden als verstandige keuzes. Desalniettemin staat hij achter deze keuzes. De rechthebbende is van mening dat van verkwisting geen sprake is. Er is geen wanverhouding tussen zijn inkomsten en uitgaven. De rechthebbende weet zijn grenzen aan te geven en is door zijn relatie met [betrokkene] niet in financiële problemen geraakt.

Beoordeling en motivering

Het hof komt tot de conclusie dat er geen sprake is van een lichamelijke of geestelijke toestand die een onderbewindstelling over de goederen van de rechthebbende rechtvaardigt. Op grond van de overgelegde stukken en de mondelinge behandeling is evenmin gebleken dat de rechthebbende als gevolg van verkwisting of het hebben van problematische schulden niet in staat is ten volle zijn vermogensrechtelijke belangen behoorlijk waar te nemen. Bij verkwisting dient bijvoorbeeld sprake te zijn van een gewoonte om boven je financiële stand te leven, met als consequentie dat je financieel in de knel komt. Hoewel de rechthebbende in heel korte tijd veel geld heeft besteed aan zijn vriendin en zijn omgeving daar – niet onbegrijpelijk – vragen bij stelt, is niet gebleken dat de rechthebbende door deze keuze in financiële problemen is geraakt.

Conclusie

Het hof is met de kantonrechter van oordeel dat er geen sprake is van een wettelijke grondslag voor een onderbewindstelling. Het hof wijst het verzoek om de goederen van de rechthebbende onder bewind te stellen daarom af.

Instantie: Gerechtshof 's-Hertogenbosch

Datum uitspraak: 02-03-2023

ECLI: ECLI:NL:GHSHE:2023:713

Zaaknummer: 200.311.251_01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Bekrachtiging van de beschikking waarin de ondertoezichtstelling is verlengd vanwege een achterstand in de taal/spraakontwikkeling van de minderjarige.

Feiten en omstandigheden

De moeder en de vader zijn de ouders van de in 2015 geboren minderjarige. De ouders zijn beiden belast met het gezag, de minderjarige woont bij moeder. De minderjarige is in augustus 2021 onder toezicht gesteld.

Verzoek en verweer

De moeder verzoekt in hoger beroep de beschikking te vernietigen en de verlenging van de ondertoezichtstelling af te wijzen. Zij erkent dat er zorgen zijn over de taal/spraakontwikkeling van de minderjarige en over de soms moeizame communicatie tussen haar en de vader, maar zij stelt dat zij en de vader meewerken met de betrokken hulpverlening. Er is volgens haar geen sprake van een situatie waarin de minderjarige zodanig in zijn ontwikkeling wordt bedreigd dat een verlenging van de ondertoezichtstelling gerechtvaardigd is.

De gecertificeerde instelling (GI) stelt dat de ondertoezichtstelling van de minderjarige in het belang van zijn verzorging en opvoeding nog steeds noodzakelijk is. Hoewel de situatie sinds de start van de ondertoezichtstelling wel is verbeterd, is er nog steeds sprake van taal/spraakproblematiek en lukt het ouders onvoldoende gezamenlijk ouderschap uit te dragen.

Ook de vader is van mening dat er zorgen zijn over de communicatie tussen de ouders en de ontwikkeling van de minderjarige, die voortzetting van de ondertoezichtstelling noodzakelijk maken.

Beoordeling en motivering

Het hof is van oordeel dat de gronden voor de ondertoezichtstelling nog steeds aanwezig zijn. Bij een minderjarige is een taalontwikkelingsstoornis vastgesteld en ook de school heeft

zorgen geuit over de taal/spraakontwikkeling. Opvallend daarbij is dat de minderjarige veelvuldig de Engelse taal gebruikt, hetgeen ook het hof doet vermoeden dat de moeder, anders dan zij aangeeft, thuis met de minderjarige Engels in plaats van Nederlands spreekt. Ook dat is een punt van aandacht. Volgens de GI werkt de vader goed mee met de voor de minderjarige benodigde hulpverlening, maar is er veel overtuigingskracht nodig om ook de moeder te laten meewerken met de hulpverlening. Moeder (h)erkent de problemen van de minderjarige onvoldoende en heeft recentelijk nog te kennen gegeven te willen stoppen met de speltherapie. Dit alles brengt mee dat een drangtraject nog steeds aangewezen is. Intensieve begeleiding van de GI is daarnaast nodig om de communicatie tussen de ouders weer te normaliseren. De minderjarige krijgt het nodige mee van de strijd tussen de ouders, wat niet in zijn belang is.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking waarin de termijn van de ondertoezichtstelling is verlengd.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 02-03-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1833

Zaaknummer: 200.318.596

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Doordat de rechtbank de vader vervangende toestemming heeft verleend tot erkenning, geldt de uitzondering van artikel 1:251b BW op het huidige uitgangspunt dat door erkenning gezamenlijk gezag ontstaat. Verzoeken van de vader tot gezamenlijk gezag en wijziging van de achternaam van de minderjarige worden afgewezen.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben samen één minderjarig kind. De moeder is alleen belast met het gezag over de minderjarige. De vader heeft de minderjarige begin 2021 erkend, maar die akte is bij beschikking van de rechtbank van eind 2021 doorgehaald, omdat de moeder niet bij de erkenning aanwezig was en de handtekening van de moeder op die akte was vervalst. De rechtbank heeft het hoofdverblijf van de minderjarige bij de moeder vastgesteld, een omgangsregeling met de vader vastgesteld en de vader vervangende toestemming verleend voor de erkenning van de minderjarige.

Grieven

De vader verzoekt, onder andere, hem gezamenlijk met de moeder te belasten met het gezag over de minderjarige en de achternaam van de minderjarige te wijzigen in de achternaam van de vader.

Beoordeling en motivering

De vader verzoekt de ouders gezamenlijk met het gezag over de minderjarige te belasten. Het hof overweegt dat per 1 januari 2023 de Wet gezamenlijk gezag door erkenning in werking is getreden. Omdat er in deze zaak sprake is van door de rechtbank verleende vervangende toestemming voor de erkenning van de minderjarige door de vader, geldt de uitzondering, zoals beschreven in artikel 1:251b lid 2 BW, op het uitgangspunt dat door de erkenning gezamenlijk gezag ontstaat. Het hof beoordeelt het verzoek van de vader om hem samen met de moeder te belasten met het gezag over de minderjarige op grond van artikel 1:253c lid 1 BW. Op grond van dit artikel kan de tot het gezag bevoegde ouder van het kind, die nimmer het

gezag gezamenlijk met de moeder uit wie het kind is geboren heeft uitgeoefend, de rechtbank verzoeken de ouders met het gezamenlijk gezag dan wel hem alleen met het gezag over het kind te belasten. Het tweede lid van dit artikel bepaalt dat indien het verzoek ertoe strekt de ouders met het gezamenlijk gezag te belasten en de andere ouder met gezamenlijk gezag niet instemt, het verzoek slechts wordt afgewezen indien: a) er een onaanvaardbaar risico is dat het kind klem of verloren zou raken tussen de ouders en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen of b) afwijzing anderszins in het belang van het kind noodzakelijk is.

Het hof is van oordeel dat aannemelijk is geworden dat er een onaanvaardbaar risico is dat de minderjarige klem of verloren zou raken tussen de ouders als zij gezamenlijk worden belast met het gezag en niet te verwachten is dat hierin binnen afzienbare tijd voldoende verbetering zou komen, alsook dat afwijzing van het verzoek anderszins in het belang van de minderjarige noodzakelijk is. Het hof overweegt daartoe dat voor gezamenlijk gezag is vereist dat de ouders in staat zijn tot een behoorlijke gezagsuitoefening en dat zij beslissingen die van belang zijn voor hun kind in gezamenlijk overleg kunnen nemen of ten minste in staat zijn vooraf afspraken te maken over situaties die zich rond het kind kunnen voordoen. Dat is hier niet het geval. Tussen de ouders is lange tijd sprake geweest van een zeer vijandige relatie en communicatie. Zij hebben geen vertrouwen in elkaar mede als gevolg van incidenten die tussen hen hebben plaatsgevonden. Zo heeft de moeder met de minderjarige op een geheim adres verbleven en heeft de vader begin 2021 valsheid in geschrifte gepleegd door de minderjarige zonder toestemming van de moeder te erkennen. Hoewel de verstandhouding tussen de ouders gaandeweg enigszins lijkt te zijn verbeterd, verloopt de communicatie nog steeds zeer moeizaam en het ontbreekt daarbij aan samenwerking en vertrouwen. De voor gezamenlijk gezag benodigde basis ontbreekt en partijen zijn onvoldoende in staat om constructief met elkaar te communiceren. De overdrachtsmomenten van de minderjarige vinden steeds plaats bij het kinderdagverblijf, nadat bij de overdracht van de minderjarige meerdere incidenten zijn geweest tussen de ouders waarbij werd geschreeuwd en gescholden. Het hof overweegt verder dat de bereidwilligheid van de ouders om in compromissen te denken, uit balans lijkt. De moeder komt de vader steeds tegemoet in zijn wensen, maar andersom lijkt daarvan vanuit de vader nauwelijks sprake. Gelet op de slechte verstandhouding tussen de ouders vindt het hof gezamenlijk gezag op dit moment te vroeg. De ouders dienen eerst met hulpverlening in de vorm van een ouderschapstraject te werken aan de verbetering van hun communicatie.

Naast het gezag is ook de achternaam van de minderjarige tussen partijen in geschil. Het hof overweegt dat op grond van artikel 1:5 lid 1 BW het kind, indien het alleen in familierechtelijke betrekking tot de moeder staat, de geslachtsnaam van de moeder krijgt. Het tweede lid van dit

artikel bepaalt dat indien een kind door erkenning in familierechtelijke betrekking tot de vader komt te staan, het de geslachtsnaam van de moeder houdt, tenzij de moeder en de vader gezamenlijk verklaren dat het kind de geslachtsnaam van de vader zal hebben. Het hof overweegt dat de minderjarige conform artikel 1:5 lid 1 BW bij haar geboorte de geslachtsnaam van haar moeder heeft gekregen, omdat zij op dat moment alleen in familierechtelijke betrekking stond tot de moeder. De moeder wenst dat de minderjarige haar achternaam behoudt. Het hof ziet geen aanleiding om de achternaam van de minderjarige te wijzigen. Door de vader is onvoldoende inzichtelijk gemaakt waarom zijn belang om de achternaam van de minderjarige te wijzigen, zwaarder moet wegen dan het belang van de moeder of de minderjarige om de achternaam in stand te laten.

Conclusie

Het hof wijst de verzoeken van de vader af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1737

Zaaknummer: 200.316.617

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Uitleg van een samenlevingsovereenkomst met een alimentatiebepaling aan de hand van de Haviltex-maatstaf.

Feiten en omstandigheden

Partijen hebben een affectieve relatie met elkaar gehad en woonden samen. Met het samenwonen heeft de vrouw afstand gedaan van haar recht op partneralimentatie van haar ex-echtgenoot. Partijen hebben in 2016 een samenlevingsovereenkomst gesloten, die in 2019 door de vrouw is opgezegd. De rechtbank heeft de man veroordeeld tot betaling van een bedrag aan alimentatie aan de vrouw.

Grieven

De man komt in hoger beroep tegen het oordeel van de rechtbank en vordert primair om de samenlevingsovereenkomst partieel te vernietigen en (meer) subsidiair om de alimentatieverplichting van de man te beëindigen of te limiteren.

Beoordeling en motivering

Tussen partijen is in geschil of de man op grond van de gesloten samenlevingsovereenkomst een bedrag aan alimentatie aan de vrouw moet voldoen. Het hof gaat ten eerste voorbij aan de stelling van de man dat de samenlevingsovereenkomst onder invloed van een wilsgebrek, te weten dwaling of bedrog, tot stand is gekomen. Het hof overweegt dat de man niet heeft gesteld dan wel onderbouwd dat de vrouw hem (opzettelijk) een onjuiste mededeling heeft gedaan, heeft nagelaten hem naar behoren in te lichten, een feit heeft verzwegen of een andere kunstgreep heeft toegepast.

Vervolgens past het hof bij de uitleg van de bepalingen in de samenlevingsovereenkomst over de alimentatieverplichting van de man de Haviltex-maatstaf toe. De vraag hoe in een schriftelijk contract de verhouding van partijen is geregeld en of dit contract een leemte laat die moet worden aangevuld, kan namelijk niet worden beantwoord op grond van alleen een taalkundige uitleg. Voor de beantwoording van die vraag komt het aan op de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten

toekennen en op hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. Daarbij kan mede van belang zijn tot welke maatschappelijke kringen partijen behoren en welke rechtskennis van zodanige partijen kan worden verwacht. De Haviltex-maatstaf brengt mee dat ook indien bij de uitleg van een overeenkomst groot gewicht toekomt aan de taalkundige betekenis van de gekozen bewoordingen, de overige omstandigheden van het geval kunnen meebrengen dat een andere (dan de taalkundige) betekenis aan de bepalingen van de overeenkomst moet worden gehecht. Beslissend blijft immers de zin die partijen in de gegeven omstandigheden over en weer redelijkerwijs aan deze bepalingen mochten toekennen en hetgeen zij te dien aanzien redelijkerwijs van elkaar mochten verwachten. De Haviltex-maatstaf is ook van toepassing indien partijen op de tekst van de overeenkomst haaks op elkaar staande bedoelingen en verwachtingen baseren en geen van beider interpretaties aanstonds volstrekt onaannemelijk is (ECLI:NL:HR:2015:3303).

Het hof overweegt dat vaststaat dat de overeenkomst is opgesteld op basis van de instructies van de man. Er is geen enkel gezamenlijk gesprek van partijen met de notaris geweest. Het hof overweegt verder dat niet eenduidig in de samenlevingsovereenkomst is opgenomen dat de alimentatieduur beperkt zou zijn tot twee jaar indien de vrouw de relatie beëindigde, zoals de man stelt. Dat voorafgaand aan de opstelling van de overeenkomst beide partijen deze bedoeling hadden, is door de man – na betwisting door de vrouw – niet nader onderbouwd en in strijd met de tekst van de preambule. Daarin is immers als wens van partijen verwoord om – indien hun relatie eindigt anders dan door overlijden – de regeling afhankelijk te stellen van het antwoord op de vraag op wiens initiatief de samenwoning is geëindigd c.q. aan wie het ‘stuklopen’ van de relatie in ernstige mate is ‘te verwijten’. Deze toevoeging zou zonder betekenis zijn, indien de regeling alléén afhankelijk moest zijn van het antwoord op de vraag op wiens initiatief de relatie werd beëindigd. Datzelfde geldt voor het feit dat de vrouw op grond van de overeenkomst verplicht was de reden van de beëindiging van de relatie aan de man in de aangetekende brief mede te delen. Als die reden geen verschil zou maken, omdat de alimentatie steeds beperkt zou zijn tot twee jaar indien de vrouw de relatie zou beëindigen, dan valt moeilijk in te zien waarom zij tot die officiële mededeling werd verplicht. Het is mogelijk dat het voorgaande de bedoeling van de man is geweest, maar dit is voor de vrouw onvoldoende kenbaar in de overeenkomst opgenomen. Naar het oordeel van het hof volgt uit tekst van de preambule dat de beperking van de alimentatieduur alleen aan de orde is als de vrouw een ernstig verwijt gemaakt kan worden van het stuklopen van de relatie. Dit strookt ook met de inhoud van artikel 11, waarin als voorbeeld een nieuwe liefde wordt genoemd. De vrouw heeft als reden voor de opzegging van de overeenkomst ‘karakterverschillen’ gegeven. Dit is geen reden waarvan de vrouw een ernstig verwijt kan worden gemaakt. Voor zover de man betoogt dat de notaris zijn bedoeling niet op juiste wijze in de overeenkomst heeft opgenomen, of daarin op eigen initiatief wijzigingen heeft aangebracht, kan hij dit niet aan de

vrouw tegenwerpen. Vast staat dat de man steeds de instructies aan de notaris heeft gegeven, tekortkomingen van de notaris om die op juiste wijze te verwerken komen dan ook voor zijn risico.

Het hof overweegt tot slot dat het beroep van de man op de maatstaven van de redelijkheid en billijkheid uit artikel 6:248 BW ook niet tot een ander oordeel leiden. De omstandigheden die hebben geleid tot de overeenkomst van partijen zijn uitdrukkelijk in de preambule opgenomen. Hetgeen de man nu aanvoert kan niet tot het oordeel leiden dat afspraak met betrekking tot de alimentatie in die overeenkomst buiten toepassing moet blijven.

Conclusie

Het hof bekrachtigt het vonnis van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Den Haag

Datum uitspraak: 28-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHDHA:2023:266

Zaaknummer: 200.297.370/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Draagmoederschap; verklaring voor recht dat Amerikaanse beslissingen waarbij familierechtelijke betrekkingen uit hoofde van afstamming tussen verzoekers en de kinderen zijn vastgesteld van rechtswege in Nederland worden erkend.

Feiten en omstandigheden

De wensouders hebben respectievelijk de Spaanse en Amerikaanse nationaliteit (verzoeker 1) en de Zweedse nationaliteit (verzoeker 2), en zijn beiden man. Zij zijn in 2015 in Zweden getrouwd. Om hun kinderwens te realiseren kozen zij voor hoogtechnologisch draagmoederschap. In 2017 werd uit een draagmoeder een kind geboren. Het kind werd verwekt met een zaadcel van verzoeker 2 en een eiceldonor. In 2018 werd uit dezelfde draagmoeder een kind geboren dat was verwekt met een zaadcel van verzoeker 1 en een eikel van een andere eiceldonor. De geboorteaktes van de kinderen vermelden de wensouders als de ouders van het kind. Met de draagmoeder zijn beide keren 'carrier agreements' opgesteld, en in beide gevallen heeft een Amerikaans district court een 'order validating gestational surrogacy agreement' gegeven. In beide gevallen gaf een Amerikaans district court ook een 'order of birth' af, bevestigend dat de wensouders de ouders van de kinderen zijn. Daarin werd tevens 'the office of vital records' bevolen een geboortecertificaat af te geven met daarop de wensouders als de ouders van het kind.

Voor verzoekers is niet alleen van belang dat hun ouderschap wordt erkend, maar ook dat dit zo snel mogelijk kan worden verwerkt in de Basisregistratie Personen (BRP), zodat zij ook in Nederland zijn geregistreerd als de juridische ouders van hun kinderen, waardoor problemen omdat zij 'niet de ouders zijn van de kinderen' worden voorkomen. Volgens de ambtenaar van de burgerlijke stand is er geen wettelijke grondslag voor het opmaken van de geboorteaktes, omdat de kinderen geen Nederlander zijn (geweest) en ook geen rechtmatig verblijf hebben op grond van artikel 8 onder c en d Vreemdelingenwet 2000. Verzoekers hebben hun primaire verzoek tot erkenning van de Amerikaanse geboorteakten daarom ingetrokken, om zo te voorkomen dat door een eventueel hoger beroep van de ambtenaar van de burgerlijke stand het nog langer duurt voordat hun familierechtelijke betrekkingen met de kinderen in

Nederland worden erkend.

Beoordeling en motivering

De rechtbank heeft op grond van artikel 3 onder a Rv rechtsmacht om van de verzoeken kennis te nemen, nu verzoekers hun woonplaats in Nederland hebben.

De rechtbank merkt de draagmoeder niet aan als belanghebbende als bedoeld in artikel 798 Rv, omdat vaststaat dat zij instemt met alle verzoeken van de wensouders.

Het verzoek strekt tot erkenning van buitenlandse beslissingen in Nederland, zodat op het verzoek Nederlands recht van toepassing is.

Inhoudelijke beoordeling

De rechtbank moet beoordelen of de uit de Amerikaanse uitspraken voortvloeiende, uit hoofde van afstamming vastgestelde, familierechtelijke rechtsbetrekkingen hier te lande van rechtswege kunnen worden erkend. De rechtbank past in dit kader de in Boek 10 BW geplaatste erkenningsregeling naar analogie toe op de afstammingsrechtelijke gevolgen van draagmoederschap.

Uitgangspunt van artikel 10:100 lid 1 BW is dat de Amerikaanse beslissingen waarbij familierechtelijke betrekkingen uit hoofde van afstamming zijn vastgesteld tussen verzoekers en de kinderen worden erkend. Dit is slechts anders indien er voor de rechtsmacht van de rechter kennelijk onvoldoende aanknopingsbestond met de rechtssfeer van dat land, aan de beslissing geen behoorlijk onderzoek of behoorlijke rechtspleging is voorafgegaan of de erkenning van de beslissing onverenigbaar is met de openbare orde.

Nu het draagmoederschap in de Verenigde Staten (VS) heeft plaatsgevonden en de draagmoeder en de wensouders daar ook woonachtig waren, acht de rechtbank aannemelijk dat er voor de rechtsmacht van de Amerikaanse rechter voldoende aanknopingsbestond. In deze zaak gaat het om de vraag of de openbare orde zich verzet tegen erkenning van de in het buitenland tot stand gekomen familierechtelijke betrekkingen zoals vastgesteld in de Amerikaanse beslissingen. In het kader van de openbare-ordetoets is het van belang om te oordelen of het draagmoederschapstraject zorgvuldig heeft plaatsgevonden. Met name moet worden gekeken of de belangen van het kind en de draagmoeder voldoende in acht zijn genomen.

De rechtbank oordeelt dat het draagmoederschapstraject in de VS met waarborgen is omkleed, die overeenkomen met de aanbevelingen van de Staatscommissie Herijking Ouderschap (zie ook *Kamerstukken II* 2018/2019, 33836, nr. 45). Op grond van de met de eiceldonoren gesloten

‘egg donor agreements’ en de ‘carrier agreement’ met de draagmoeder kunnen de kinderen desgewenst hun ontstaansgeschiedenis volledig achterhalen. Daarnaast hebben de wensouders en de draagmoeder in de VS onafhankelijk juridisch advies ontvangen van een eigen advocaat, en was psychologische bijstand voorzien. Voor de draagmoeder was tevens medische zorg geregeld. Voorts staat vast dat de Amerikaanse rechter de draagmoederschapsovereenkomst heeft getoetst en de wensouders als juridische ouders heeft aangemerkt. De Amerikaanse beslissingen kunnen in Nederland worden erkend. Gesteld noch gebleken is dat deze beslissingen onverenigbaar zijn met de Nederlandse openbare orde.

De rechtbank verklaart daarom voor recht dat op grond van genoemde beslissingen van de Amerikaanse rechter, de afstammingsband tussen verzoekers en de kinderen is vastgesteld, welke familierechtelijke betrekkingen in Nederland van rechtswege worden erkend. De rechtbank kwalificeert de Amerikaanse beslissingen als een ‘ontkenning van het moederschap’ en een vaststelling van het ouderschap van de biologische vader, waarbij de echtgenoot van de biologische vader in het juridisch ouderschap deelt.

Gebleken is dat deze beschikking een brondocument oplevert voor inschrijving in de BRP.

Conclusie

De rechtbank verklaart voor recht dat genoemde beslissingen van het Amerikaanse district court, waarbij familierechtelijke betrekkingen uit hoofde van afstamming tussen verzoekers en de kinderen zijn vastgesteld, van rechtswege in Nederland worden erkend.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 18-10-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:10741

Zaaknummer: C/09/602605 / FA RK 20-8095

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Afwikkeling huwelijksvermogensregime naar Iraans recht. Toepassing huwelijkse voorwaarde dat de vrouw geen aanspraak kan maken op de helft van het vermogen indien zij de echtscheiding zelf aanvraagt, levert geen strijd op met de Nederlandse rechtsorde, inbegrepen het gelijkheidsbeginsel. Omdat bij het bepalen van de hoogte van de alimentatie geen rekening is gehouden met de betaling van de bruidsgave door de man aan de vrouw, hoeft een deel van de bruidsgave pas te worden betaald wanneer de man daartoe voldoende draagkracht heeft.

Feiten en omstandigheden

De vrouw heeft de echtscheiding aangevraagd. In de huwelijksakte is opgenomen dat 'echtgenote heeft bedongen dat in geval de echtscheiding niet door de echtgenote is aangevraagd [i] en volgens de bevinding van de rechtbank deze niet veroorzaakt is door de weigering van de vrouw om haar echtelijke verantwoordelijkheden te voldoen of haar wangedrag [ii], dan is de echtgenoot gehouden tot het overdragen van de helft van het bestaande vermogen dat verkregen is gedurende de gehuwde periode met de vrouw (...)'.

In de huwelijkse voorwaarden is ook een bepaling opgenomen over de bruidsgave, die als de schuld van de man aan de vrouw wordt beschouwd en op aanvraag aan haar verstrekt dient te worden. Een procedure over de bruidsgave loopt in Iran.

Beoordeling en motivering

Litispendingie

Met inachtneming van de uitspraak van het gerechtshof Den Haag van 15 maart 2022 (ECLI:NL:GHDHA:2022:700) concludeert de rechtbank dat de Nederlandse rechter zonder meer bevoegd is om de verzoeken van de man en de vrouw verder inhoudelijk te behandelen, omdat Nederland geen bilateraal of multilateraal executieverdrag heeft met Iran op grond waarvan de buitenlandse beslissing in aanmerking komt voor executie in Nederland. Het is

daarom niet van belang of de procedure in Iran over dezelfde onderwerpen gaat.

Afwikkeling huwelijksvermogensregime

Naar aanleiding van prejudiciële vragen van het gerechtshof Den Haag (ECLI:NL:GHDHA:2021:168) over een vrijwel identieke bepaling heeft de Hoge Raad (ECLI:NL:HR:2021:1721) overwogen dat een voorwaarde die een huwelijksvermogensrechtelijke aanspraak afhankelijk maakt van de vraag welke echtgenoot de echtscheiding heeft verzocht, kennelijk onverenigbaar kan zijn met de openbare orde. Blijkens deze uitspraak moet worden gekeken naar de omstandigheden van het geval en naar de vraag of het resultaat als gevolg van de toepassing van de voorwaarde in strijd is met de openbare orde. Zo'n bepaling maakt immers onderscheid tussen de echtgenoten. Of het resultaat van toepassing van de bepaling inderdaad kennelijk onverenigbaar is, is afhankelijk van de omstandigheden van het concrete geval, in het bijzonder de mate van betrokkenheid van Nederland bij dat geval. In dit geval wordt de echtscheiding beheerst door het Iraanse recht, binnen welk rechtsstelsel in beginsel het systeem van koude uitsluiting geldt. De voorwaarden brengen dus mee dat de vrouw, indien niet zij maar de man om de scheiding vraagt, meer krijgt dan ze zonder deze bepaling zou krijgen. In de huidige situatie is het resultaat voor de vrouw hetzelfde als wanneer partijen geen afspraken hadden gemaakt. Het resultaat is voor de vrouw bovendien gelijk aan het resultaat voor de man, die evenmin aanspraak kan maken op (een deel van) het vermogen van de vrouw. Dat de voorwaarde een prikkel vormt voor de man om druk uit te oefenen op de vrouw om de scheiding aan te vragen, levert naar het oordeel van de rechtbank niet een dusdanige disbalans op dat het resultaat voor de vrouw in strijd is met de openbare orde. Een en ander beperkt de vrouw immers niet meer dan de man in de mogelijkheden om de echtscheiding aan te vragen. De voorwaarde is daarom niet in strijd met de openbare orde.

Bruidsgave

Uit een uitspraak van het gerechtshof Amsterdam (ECLI:NL:GHAMS:2020:3087) volgt dat 'het Iraanse recht een zeer beperkte ruimte laat voor het herijken en/of corrigeren van het recht van de vrouw op de bruidsgave. (...) Gaat het om een vordering van boven de 110 Bahar Azadi goudstukken, dan dient er te worden geprocedeerd en kan de draagkracht van de man worden meegewogen'. Bij de berekening van de kinder- en partneralimentatie is geen rekening gehouden met betaling van de bruidsgave door de man. Daarom bepaalt de rechtbank dat 40 van de 150 verschuldigde gouden munten pas hoeven te worden betaald als de man daarvoor draagkracht heeft.

Conclusie

De rechtbank verklaart voor recht dat toepassing van de voorwaarde dat de vrouw geen aanspraak kan maken op de helft van het vermogen van de man, in de situatie van partijen geen resultaat oplevert dat onverenigbaar is met de openbare orde, zodat op grond van de huwelijkse voorwaarden de aanspraak van de vrouw op het vermogen van de man vervalt.

De rechtbank bepaalt ter zake van de afwikkeling van de bruidsgave dat de man een deel (40 gouden munten) pas aan de vrouw hoeft over te dragen zodra hij daartoe (weer) voldoende draagkracht heeft.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 07-03-2023

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2023:2914

Zaaknummer: C/09/612941 / FA RK 21-3720

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Niet-ontvankelijk bij civiele rechter in verzoek geslachtsnaamwijziging minderjarige. Artikel 8 EVRM.

Feiten en procesverloop

Uit de (inmiddels verbroken) affectieve relatie van de man en de vrouw (hierna: de ouders) is de minderjarige geboren in 2019. De man heeft de minderjarige erkend. De vrouw heeft van rechtswege het gezag over de minderjarige.

Mede namens de minderjarige heeft de vrouw een verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van de minderjarige gedaan bij de Koning via Dienst Justis, welke aanvraag door de Minister voor Rechtsbescherming bij besluit van 12 mei 2021 is afgewezen. In de bezwaarprocedure is de Minister voor Rechtsbescherming in zijn besluit van 31 augustus 2021 bij die afwijzing gebleven. Bij uitspraak van de bestuursrechter in de rechtbank Noord-Holland, zittingsplaats Haarlem van 5 juli 2022 is het door de vrouw mede namens de minderjarige ingestelde beroep tegen die beslissing ongegrond verklaard, waarmee de afwijzing van het verzoek tot geslachtsnaamswijziging in stand is gebleven. De vrouw heeft tegen die uitspraak geen hoger beroep ingesteld.

Bij de bestreden beschikking van de rechtbank Noord-Holland is de vrouw niet-ontvankelijk verklaard in haar verzoek om te bepalen dat de minderjarige voortaan de geslachtsnaam van de vrouw zal dragen. De vrouw verzoekt, met vernietiging van de bestreden beschikking, haar (alsnog) ontvankelijk te verklaren in haar verzoek en (alsnog) te beslissen dat de minderjarige voortaan haar geslachtsnaam zal dragen, en daartoe de ambtenaar van de burgerlijke stand op te dragen de geslachtsnaam aldus te wijzigen.

Standpunten, beoordeling en motivering

Aan het hof ligt allereerst ter beoordeling voor of de rechtbank de vrouw terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard in haar verzoek tot wijziging van de geslachtsnaam van de minderjarige. Dit komt neer op de beoordeling van de vraag of er naast de door de wetgever voor de beoordeling van een dergelijk verzoek in het leven geroepen bijzondere bestuursrechtelijke procedure nog plaats is voor een inhoudelijke beoordeling door de civiele

rechter.

De vrouw betoogt dat de rechtbank haar ten onrechte niet-ontvankelijk heeft verklaard en voert daartoe aan dat de door haar in de bestuursrechtelijke bezwaarprocedure en in de beroepsprocedure bij de bestuursrechter aangevoerde argumenten niet inhoudelijk zijn getoetst. De bestuursrechtelijke rechtsgang van bezwaar en beroep is volgens de vrouw daarom niet een met voldoende waarborgen omklede effectieve rechtsgang waarin in overeenstemming met van toepassing zijnde verdragen, wetten en rechtsbeginselen kan worden beslist. De vrouw heeft zich tot de burgerlijke rechter gewend, omdat er volgens haar sprake is van een schending van burgerrechten van haarzelf en van haar kind. Met name de in de toepasselijke regeling gehanteerde verzorgingstermijn voordat tot wijziging van de geslachtsnaam van de minderjarige kan worden gekomen, vindt de vrouw in strijd met de rechten zoals vastgelegd in artikel 8 EVRM en in het IVRK.

De Raad voor de Kinderbescherming heeft zich ter zitting ten aanzien van de ontvankelijkheid van de vrouw in haar verzoek gerefereerd aan het oordeel van het hof.

Wettelijk kader

Artikel 1:7 lid 1 BW bepaalt dat de geslachtsnaam van een persoon op zijn verzoek, of op verzoek van zijn wettelijke vertegenwoordiger, door de Koning kan worden gewijzigd. In het Besluit houdende regels voor de geslachtsnaamwijziging (hierna: het Besluit) zijn met betrekking tot de gronden waarop de geslachtsnaamwijziging kan worden verleend, de wijze van indiening en de behandeling van dergelijke verzoeken nadere regels gesteld.

Beoordeling

Hoofddregel is dat voor de burgerlijke rechter in beginsel geen taak is weggelegd in geschillen waarvoor de wetgever een met voldoende waarborgen omklede, effectieve bestuursrechtelijke rechtsgang heeft opengesteld. Zoals de rechtbank terecht heeft overwogen, is het uitgangspunt van de wetgever dat toetsing van een verzoek tot geslachtsnaamswijziging is voorbehouden aan de Koning op de wijze zoals neergelegd in het Besluit en betreft de bestuursrechtelijke rechtsgang van bezwaar en beroep een met voldoende waarborgen omgeven, effectieve rechtsgang waar in overeenstemming met van toepassing zijnde verdragen, wetten en rechtsbeginselen kan worden beslist. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat alle door de vrouw aangevoerde relevante omstandigheden in die bestuursrechtelijke procedure kunnen worden betrokken en dat de vrouw ook bij de bestuursrechter een beroep kan doen op de internationale regelgeving, waaronder artikel 8 EVRM, omdat ook in bestuursrechtelijke procedures de bepalingen van het EVRM en de uitleg die het EHRM daaraan heeft gegeven, rechtstreeks van toepassing zijn. Het hof merkt daarbij op dat uit de uitspraak van de

bestuursrechter van 5 juli 2022 op het beroep van de vrouw daarvan ook blijkt. Ook in de duur van de bestuursrechtelijke procedure heeft de rechtbank terecht geen reden gezien om van de hoofdregel dat er geen plaats is voor de burgerlijke rechter om over dit verzoek een beslissing te nemen, af te wijken.

Een en ander leidt tot de conclusie dat de rechtbank de vrouw terecht niet-ontvankelijk heeft verklaard in haar verzoek tot geslachtsnaamwijziging van de minderjarige, zodat het hof aan de inhoudelijke beoordeling van het verzoek niet toekomt. De bestreden beschikking zal worden bekrachtigd.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de beschikking waarvan beroep.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 21-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:422

Zaaknummer: 200.315.384/01

Rechters: J.M. van Baardewijk, J.F. Miedema en mr. S.F.M. Wortmann

Advocaten: C.P.M. Engels

Wetsartikelen: 1:7 lid 1 BW

RECHTSPRAAK

Echtscheiding met nevenvoorzieningen; hoofdverblijfplaats bij de vrouw onder de voorwaarde dat zij per 1 augustus 2022 in Nederland, in de regio, woont en verblijft. De ouders worden geboden beeldmateriaal van de minderjarige op sociale media te verwijderen met uitzondering van WhatsApp en dienen zich te onthouden van het plaatsen van nieuwe foto's en video's.

Feiten, omstandigheden, procesverloop en verzoek

De man en de vrouw zijn in 2019 met elkaar gehuwd in Portugal. Zij zijn de ouders van de nu nog minderjarige zoon geboren in 2021 in Portugal. De man en de vrouw oefenen het gezamenlijk gezag uit over de zoon. De man heeft een dochter uit een eerdere relatie geboren in 2012. De man heeft de Nederlandse nationaliteit, de vrouw de Portugese nationaliteit en de minderjarige zoon (in ieder geval) de Nederlandse nationaliteit. De vrouw is ten tijde van de zitting uitgeschreven in Nederland en verblijft met de zoon in Portugal.

De man en de vrouw hebben op 19 augustus 2019 in Portugal een akte inhoudende huwelijkse voorwaarden ondertekend, waarin volgens de niet-bestreden Nederlandse vertaling onder meer het volgende is opgenomen: 'Dat op het huwelijk dat tussen de comparanten zal worden gesloten de Portugese wetgeving van toepassing zal zijn en dat zij kiezen voor het huwelijksstelsel van uitsluiting van gemeenschap van goederen'.

Procesverloop

Bij beschikking van de kinderrechter van 26 maart 2021 is aan de vrouw vervangende toestemming verleend om met de minderjarige in de periode van 28 maart 2021 tot en met 10 april 2021 in Portugal te verblijven en deze vervangende toestemming geldt eveneens voor medische behandelingen en/of controles in het ziekenhuis in Portugal in die periode en voor – naar het oordeel van de betrokken artsen – nadere met spoed noodzakelijke ingrepen die buiten deze periode vallen. Verder zijn de verzoeken ten aanzien van de voorlopige verdeling van de zorg- en opvoedingstaken aangehouden.

Bij beschikking van de kinderrechter van 1 juli 2021 is de minderjarige voorlopig onder toezicht gesteld van de gecertificeerde instelling van 1 juli 2021 tot 1 oktober 2021, is een voorlopige zorgregeling bepaald waarbij de minderjarige twee dagdelen per week ongebeleid bij de man thuis of elders zal verblijven en is de behandeling voor het overige aangehouden.

Bij beschikking van de kinderrechter van 28 september 2021 is de minderjarige onder toezicht gesteld van de gecertificeerde instelling van 1 oktober 2021 tot 1 oktober 2022.

Bij beschikking van 5 oktober 2021 heeft de rechtbank bepaald dat, met uitzondering van noodgevallen, de medische onderzoeken en behandelingen van de minderjarige, gepland op 6 oktober en 26 oktober 2021, (enkel) in Nederland zullen plaatsvinden. Daarnaast is bepaald dat de minderjarige bij de man zal zijn naar een gedetailleerd schema met drie wekelijkse contactmomenten.

Bij beschikking van het gerechtshof Den Haag van 2 februari 2022 is voormelde beschikking van deze rechtbank van 5 oktober 2021 bekrachtigd.

Bij beschikking van de kinderrechter van 16 februari 2022 is de schriftelijke aanwijzing van de gecertificeerde instelling van 12 januari 2022 bekrachtigd. De schriftelijke aanwijzing strekt ertoe dat de vrouw zich houdt aan de beschikking omtrent gezag en omgang van 5 oktober 2021 en dat de vrouw ervoor zorgt dat de minderjarige binnen enkele dagen weer in Nederland is.

Bij beschikking van de kinderrechter van 31 maart 2022 is bepaald dat de vrouw een dwangsom verschuldigd is voor elke dag dat zij vanaf 21 april 2022 de door de gecertificeerde instelling gegeven schriftelijke aanwijzing van 12 januari 2022 niet nakomt.

Verzoek

Het verzoek van de man zoals dat na wijziging luidt, strekt tot echtscheiding, en met nevenvoorzieningen tot: vaststelling van de hoofdverblijfplaats van de minderjarige zoon bij de man; vaststelling van door de vrouw aan de man te betalen kinderalimentatie waarbij het bedrag afhankelijk is van waar de zoon zijn hoofdverblijfplaats heeft; vaststelling van door de vrouw aan de man te betalen partneralimentatie; bepaling de vrouw aan de man een bedrag dient te betalen in het kader van de verdeling van de echtelijke woning.

De vrouw voert verweer en heeft zelfstandig verzocht om de echtscheiding uit te spreken, met nevenvoorzieningen tot: vaststelling van de hoofdverblijfplaats van de minderjarige zoon bij de vrouw; vaststelling van de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken over de minderjarige zoon, in die zin dat de man tweemaal per week tussen 17.00 uur en 19.30 uur gedurende een half uur tot een uur contact met hem heeft, bij de vrouw thuis en in aanwezigheid van de vrouw, dan wel in de aanwezigheid van de zus van de vrouw of haar ouders; bepaling dat beide ouders foto's althans beeldmateriaal, en video's waarin de zoon zichtbaar in beeld wordt gebracht, meer specifiek om beeldmateriaal waarop zijn gezicht zichtbaar is en waarbij de

locaties zijn vermeld of andere zaken aan de hand waarvan kan worden vastgesteld waar hij zich bevindt, binnen een week na de datum van de beschikking van alle sociale media dienen te verwijderen en deze verwijderd te houden, en zich dienen te onthouden van plaatsing van nieuwe foto's en video's, althans beeldmateriaal; vaststelling van door de man aan de vrouw te betalen kinderalimentatie; vaststelling van de afwikkeling van de huwelijkse voorwaarden tussen de man en de vrouw conform het nader te concretiseren voorstel van de vrouw. De man voert hier tegen verweer.

Beoordeling en motivering

Nu de man en de vrouw hun gewone verblijfplaats in Nederland hadden ten tijde van indiening van het verzoekschrift door de man, komt de Nederlandse rechter op grond van artikel 3 lid 1 aanhef en sub a Brussel II-bis-verordening (nr. 2201/2003 van de Raad van 27 november 2003) rechtsmacht toe om te oordelen over het verzoek tot echtscheiding. Op grond van artikel 10:56 BW is Nederlands recht op het verzoek tot echtscheiding van toepassing.

Door de ouders is geen ouderschapsplan overgelegd overeenkomstig artikel 815 lid 2 Rv. Naar het oordeel van de rechtbank is uit de stukken en de behandeling op de zitting voldoende naar voren gekomen dat de ouders redelijkerwijs niet in staat zijn om tot een gezamenlijk opgesteld en ondertekend ouderschapsplan te komen. De ouders staan lijnrecht tegenover elkaar in hun visie over de verdeling van de zorg- en opvoedingstaken van de zoon en over wat in zijn belang is. De rechtbank zal daarom voorbijgaan aan het vereiste van artikel 815 lid 2 Rv en de man en de vrouw ontvangen in hun verzoeken tot echtscheiding met nevenvoorzieningen.

De man en de vrouw hebben gesteld dat het huwelijk duurzaam is ontworcht, zodat de verzoeken tot echtscheiding als op de wet gegrond kunnen worden toegewezen.

Hoofdverblijfplaats van de minderjarige

Hoewel de minderjarige zoon thans feitelijk bij de vrouw in Portugal verblijft, heeft hij zijn gewone verblijfplaats in de zin van artikel 8 Brussel II-bis in Nederland zodat de Nederlandse rechter bevoegd is om naar Nederlands recht te beslissen op het verzoek tot vaststelling van de hoofdverblijfplaats van het kind.

De vrouw heeft verzocht om vaststelling van de hoofdverblijfplaats van de minderjarige zoon bij haar, nu zij sinds de geboorte zijn hoofdverzorger is en zij het daarom in zijn belang acht dat zijn hoofdverblijfplaats bij haar is. De man verzoekt te bepalen dat de hoofdverblijfplaats bij hem wordt bepaald, nu de vrouw de zoon uit zijn leven probeert te weren en de man in staat is om een meer gelijkwaardige verdeling van de verzorging en opvoeding tot stand te

laten komen. Indien de vrouw terugkeert naar Nederland, zij laat zien dat zij de band tussen de zoon en de man stimuleert en meewerkt aan een ruime(re) zorgregeling, dan is de man akkoord met vaststelling van de hoofdverblijfplaats bij de vrouw.

De rechtbank haalt artikel 1:253a lid 2 BW aan en overweegt als volgt. Tussen partijen is niet in geschil dat de vrouw sinds 2013 in Nederland woont en werkt. In 2018 heeft zij de man ontmoet en in 2019 zijn partijen gaan samenwonen in de woning van de man. De vrouw deed op dat moment een MBA-opleiding en was naast een dienstverband vanuit haar onderneming werkzaam voor een bedrijf in Nederland. In 2019 zijn partijen gehuwd in Portugal. Het eerste huwelijksdomicilie was in Nederland. In 2020 bleek de vrouw zwanger van de minderjarige. In september 2020 hebben partijen een gezamenlijke woning gekocht waarvan ze in november 2020 de sleutel hebben verkregen. Eind november 2020 is de vrouw naar Portugal gegaan. Een daar gemaakte echografie van de nog ongebooren baby gaf reden tot zorg wat betreft de nieren. De man is eind 2020 daarnaartoe gekomen en de minderjarige is begin 2021 in het ziekenhuis aldaar geboren. De artsen hebben de nierproblemen bevestigd. In de loop van januari 2021 is de man teruggekeerd naar Nederland. De vrouw en de zoon zijn op 17 februari 2021 naar Nederland gevlogen. Niet lang daarna zijn partijen uit elkaar gegaan en heeft de man deze procedure ingeleid met een verzoek tot echtscheiding. In ieder geval tussen 4 september 2021 en 31 december 2021 heeft de vrouw vanuit Nederland gedurende ongeveer 32 uur per week als consultant gewerkt voor een Zwitsers bedrijf.

Hierop hebben de procedures gevolgd die onder meer verband hielden met de wens van de vrouw om de medische controle en behandeling van de zoon in Portugal te laten plaatsvinden.

De vrouw is in december 2021 met de zoon vertrokken naar Portugal voor een vakantie, met toestemming van de man voor die vakantie, maar zij is sindsdien niet meer teruggekeerd naar Nederland. Aan de vrouw is in Nederland een schriftelijke aanwijzing gegeven in het kader van de ondertoezichtstelling inhoudende dat zij de zoon dient te laten terugkeren naar Nederland, welke aanwijzing door de rechtbank is bekrachtigd. Tevens is door de rechtbank bepaald dat bij het niet nakomen van de schriftelijke aanwijzing dwangsommen verbeuren. De man heeft ter zitting naar voren gebracht dat in 2022 een uitspraak zou zijn gedaan in de teruggeleidingsprocedure in Portugal, inhoudende dat de minderjarige dient terug te keren naar Nederland. Hoewel deze uitspraak volgens de vrouw nog niet onherroepelijk is, zijn voornoemde uitspraken dat wel. De vrouw heeft daar vooralsnog nog steeds geen gehoor aan gegeven.

Ter zitting is gebleken dat de vrouw inmiddels haar feitelijke woonplaats in Portugal heeft, dat zij niet voornemens is om op korte termijn met de zoon terug te keren naar Nederland en dat haar verzoek aldus ziet op het bepalen van de hoofdverblijfplaats van hem bij de vrouw in

Portugal. Nu de man niet heeft ingestemd met een feitelijke verandering van woonplaats en de vrouw evenmin daartoe vervangende toestemming aan de rechtbank heeft verzocht – welk verzoek in deze zaak ook in formele zin niet voorligt –, ziet de rechtbank aanleiding om bij de beoordeling van de vraag bij wie de minderjarige zijn hoofdverblijfplaats dient te hebben, mede te betrekken de verschillende aspecten die dienen te worden betrokken bij de beoordeling van een verhuisverzoek (HR 25 april 2008, *NJ* 2008/414).

De rechtbank acht het in het belang van de minderjarige dat hij door zijn twee ouders wordt opgevoed. Niet is gebleken dat een van beide ouders daartoe onvoldoende geschikt is. Echter, in de afgelopen periode is gebleken dat er nauwelijks tot geen contact plaatsvindt tussen de man en de zoon wanneer de zoon in Portugal verblijft. Bovendien is [minderjarige 1] met zijn verblijf in Portugal onttrokken aan de hulp van de gecertificeerde instelling, die in het kader van de ondertoezichtstelling noodzakelijk is geacht. De rechtbank acht het voorts in het belang van de minderjarige dat hij goede medische hulp krijgt.

Het belang van de man om de hoofdverblijfplaats van de minderjarige (bij hem) in Nederland te bepalen, is gelegen in de hervatting van fysieke contacten en zijn family life met hem. Het is, aldus de man, de intentie van partijen geweest om in Nederland een bestaan op te bouwen, zoals partijen samen in Nederland een bestaan opbouwden sinds hun relatie. De man heeft nooit toestemming gegeven voor een definitief verblijf van de minderjarige met de vrouw in Portugal, enkel voor een vakantie. Verder stelt de man dat hij in Nederland in staat is om de minderjarige te bieden wat hij nodig heeft, inclusief contacten met zijn halfzus uit de eerdere relatie van de man. De man is hierdoor ook aan Nederland gebonden, nu hij (ongeveer) de helft van de tijd voor [minderjarige 2] zorgt. Hij heeft aldus niet de mogelijkheid om op regelmatige basis heen en weer te reizen naar Portugal. Ook zijn werk staat daaraan in de weg evenals de slechte communicatie met de vrouw.

Het belang van de vrouw om de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij haar in Portugal te bepalen is gelegen in de continuering van haar verblijf in Portugal, zodat zij niet hoeft terug te keren naar Nederland. Het belang van de minderjarige is dat hij zoveel mogelijk onbelast contact kan hebben met beide ouders en goede medische hulp krijgt.

Door de minderjarige zonder toestemming van de man en zonder rechtelijke toestemming niet terug te laten keren na de vakantie heeft de vrouw in strijd gehandeld met de belangen van zowel de minderjarige als de man. De rechtbank stelt verder vast dat ter zitting is gebleken dat de medische situatie van de minderjarige op dit moment stabiel is. Hij staat onder controle en mogelijk dient hij op enig moment een operatie te ondergaan. De minderjarige is bekend bij de betreffende specialist in Nederland en niet is gebleken dat hij bij terugkeer in Nederland daar niet terecht zou kunnen. Evenmin is gebleken dat de medische zorg in

Portugal voor de minderjarige beter is dan die in Nederland. Voor zover de vrouw in dat kader al stukken aan de rechtbank heeft overgelegd, zijn die in het Portugees zodat de rechtbank daarvan geen kennis kan nemen. Wat betreft de medische zorg is er dan ook geen reden om de hoofdverblijfplaats bij de man dan wel bij de vrouw te bepalen. Voor zover de vrouw nog heeft betoogd dat de minderjarige op dit moment niet kan reizen zodat hij om die reden in Portugal moet blijven, gaat de rechtbank daaraan voorbij. Het enige dat de vrouw in dit verband heeft aangevoerd is dat hij erg veel last heeft van zijn tandjes die doorkomen, die ook zorgen voor verhoging. Dat is natuurlijk vervelend, maar niet van dien aard dat dat opweegt tegen het ontbreken van contact van de minderjarige met de man.

Alles overziend is de rechtbank van oordeel dat de belangen van de minderjarige en de man bij onverminderd en regelmatig contact met elkaar in hun vertrouwde omgeving in Nederland prevaleren boven het belang van de vrouw bij verblijf in Portugal. De rechtbank is dan ook van oordeel dat het belang van de minderjarige vergt dat hij zijn gewone verblijfplaats in Nederland heeft. Nu de man en niet de vrouw woonachtig is in Nederland, is dit alleen te bewerkstelligen door de hoofdverblijfplaats bij de man te bepalen.

De rechtbank realiseert zich echter wel dat de minderjarige in zijn nog korte leven met name is verzorgd door de vrouw en mogelijk vervreemd is geraakt van dan wel in mindere mate is gehecht aan de man. Indien de minderjarige zonder de vrouw dient terug te keren naar Nederland en zijn hoofdverblijfplaats aldus moet wijzigen van zijn hoofdverblijfplaats van de vrouw naar de man, zal dat voor hem een hele ingrijpende wijziging zijn. Om die reden acht de rechtbank het noodzakelijk dat de vrouw terugkeert met de minderjarige naar Nederland, zoals haar ook is bevolen door middel van de schriftelijke aanwijzing gedaan door de gecertificeerde instelling, bekrachtigd door de rechtbank. De minderjarige kan dan zijn hoofdverblijfplaats bij de vrouw in Nederland hebben. De rechtbank verbindt hieraan wel de verplichting dat de moeder zich met de minderjarige in de regio dient te vestigen.

De vrouw heeft naar voren gebracht dat zij geen mogelijkheid heeft om terug te keren naar Nederland en dat het voor haar noodzakelijk is om in Portugal te verblijven in verband met haar medische situatie en haar mogelijkheden tot het vinden van werk en geschikte huisvesting.

De rechtbank is van oordeel dat een verblijf van de vrouw in Portugal niet noodzakelijk is en dat een terugkeer naar Nederland voor haar mogelijk is en overweegt daartoe als volgt. Uit de stukken en hetgeen ter zitting is besproken, is gebleken dat de vrouw een hooggeplaatste functie heeft gehad, waarmee zij een bovenmodaal inkomen heeft genoten. De vrouw had in 2020 ondanks haar zwangerschap een jaarinkomen uit haar eigen onderneming van € 140.000. Hoewel de vrouw ruimschoots de tijd heeft gehad deze over te leggen, beschikt de

rechtbank niet over de gegevens van het jaar 2021. Dat haar inkomen over dat jaar aanzienlijk lager was, is dan ook niet gebleken. De vrouw heeft weliswaar gesteld dat het contract met haar opdrachtgever in Nederland eind 2021 is afgelopen, maar gebleken is dat de vrouw in 2021 grotendeels vanuit huis online werkzaam is geweest. De vrouw heeft niet aangetoond dat zij voor haar werkzaamheden fysiek gebonden is aan Portugal en dat zij niet vanuit Nederland, al dan niet online aan de slag zou kunnen. De vrouw heeft daarbij niet onderbouwd dat zij serieuze pogingen heeft ondernomen om vanuit Nederland werkzaam te kunnen zijn: de stukken die zij in dat verband heeft overgelegd betreffen slechts niet recente sollicitaties. Dit laatste geldt ook voor de pogingen van de vrouw om een huurwoning te vinden: de stukken die zij heeft overgelegd betreffen met name de periode tussen maart en juni 2021. Niet is gebleken dat zij op dit moment geen huurwoning zou kunnen vinden. Dat de vrouw niet in aanmerking komt voor een sociale huurwoning is in dit verband en met inachtneming van het bovenmodale inkomen van de vrouw in ten minste het jaar 2020 en naar verwachting ook het jaar 2021 onvoldoende. Naar het oordeel van de rechtbank heeft de vrouw dan ook niet aangetoond dat er voor haar de noodzaak tot een verblijf in Portugal zou zijn in verband met het gebrek aan werk en een woning in Nederland. Dit geldt ook voor wat betreft de medische situatie van de vrouw, nu onduidelijk is gebleven wat precies haar klachten zijn. De doktersverklaring die zij in het geding heeft gebracht is weinig specifiek en sluit niet uit dat reizen naar Nederland op een andere wijze dan vliegen onmogelijk is, voor zover vliegen al uitgesloten moet worden geacht op korte termijn. Bovendien heeft de vrouw ter zitting naar voren gebracht dat zij binnenkort weer (online) aan het werk gaat, zodat de rechtbank het ervoor houdt dat haar medische situatie niet zodanig is dat deze aan een terugverhuizing naar Nederland, waar zij bovendien al jarenlang gewoond en (met succes) gewerkt heeft, in de weg staat. Een en ander is dan ook onvoldoende om een onmogelijkheid tot terugkeer naar Nederland of een noodzaak tot verblijf in Portugal aan te nemen.

De rechtbank zal aldus de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij de vrouw bepalen, op voorwaarde dat zij op 1 augustus met de minderjarige naar Nederland is teruggekeerd. Daarbij acht de rechtbank het aangewezen om de hoofdverblijfplaats van de minderjarige bij de man te bepalen, indien de vrouw niet tijdig zich met de minderjarige in Nederland binnen de regio heeft gevestigd. De rechtbank gaat er daarbij van uit dat de man in dat geval de hulpverlening voor de minderjarige zal inschakelen die nodig is en dat de man de minderjarige en de vrouw in staat zal stellen om al dan niet slechts in de vakanties voor bepaalde duur onbelemmerd contact met elkaar te hebben.

Zorgregeling en alimentatie

Er volgt hierna een beoordeling van de rechtbank van het verzoek tot vaststelling van een zorgregeling, kinderalimentatie en partneralimentatie.

Sociale media

Hoewel de minderjarige thans feitelijk bij de vrouw in Portugal verblijft, heeft hij zijn gewone verblijfplaats in de zin van artikel 8 Brussel II-bis in Nederland zodat de Nederlandse rechter bevoegd is om naar Nederlands recht te beslissen op het verzoek omtrent sociale media.

De vrouw verzoekt te bepalen dat de man en de vrouw het beeldmateriaal van de minderjarige specifiek daar waar hij met zijn gezicht zichtbaar op staat, waar zijn locatie bij staat of waarmee te achterhalen is waar hij zich bevindt, van alle sociale media dienen te verwijderen. Volgens de jurisprudentie betreft dit een gezagsbeslissing. De vrouw vindt het aan de minderjarige zelf om later te beslissen of hij foto's van zichzelf online wil plaatsen. Zij maakt zich zorgen over nadelige gevolgen, zoals het risico op pestgedrag en consequenties voor het later functioneren in het sociaal-maatschappelijk verkeer. Ook heeft zij zorgen over het in verkeerde handen vallen van het materiaal bij pedofielen en over ontvoering van kinderen.

De man stelt dat het geen gezagsbeslissing betreft, zodat de vrouw niet-ontvankelijk dient te worden verklaard. Inhoudelijk stelt de man dat het een te grote beperking van zijn vrijheid is om het plaatsen van beeldmateriaal van de minderjarige op sociale media tot hij achttien is compleet te verbieden. De man kan dan nooit een familiefoto plaatsen of de minderjarige kan nooit op de foto. Dit, terwijl de man graag een en ander deelt met zijn netwerk, omdat hij trots is op hem. De kanalen van de man staan op privé en hij accepteert alleen mensen die hij kent. De man acht de zorgen van de vrouw overtrokken.

De rechtbank haalt artikel 1:253a lid 1 BW aan. De rechtbank overweegt allereerst dat sprake is van een aangelegenheid betreffende het gezag als bedoeld in dit artikel. De vraag of beeldmateriaal van de minderjarige via sociale media door de man en de vrouw op internet kan worden geplaatst, is naar het oordeel van de rechtbank bij uitstek een kwestie waarover de man en de vrouw samen dienen te beslissen. Zij hebben het gezamenlijk gezag over de minderjarige en een dergelijke beslissing grijpt – in meerdere of mindere mate – in op het leven van de minderjarige en strekt zich daarmee uit over de persoon van de minderjarige.

Ter zitting heeft de vrouw ingestemd met het verspreiden van beeldmateriaal van de minderjarige via WhatsApp, zodat het verzoek van de vrouw waar het WhatsApp als een sociaal medium betreft, zal worden afgewezen.

Ten aanzien van andere socialemediakanalen, zoals Facebook en Instagram, is naar het oordeel van de rechtbank door de man onvoldoende bestreden dat met op voor eenieder in de openbaarheid toegankelijke foto's en video's de risico's als door de vrouw geschetst zich voordoen en haar zorgen niet geheel ongegrond zijn. De rechtbank verwijst daarbij ook naar de overwegingen 5.6 en 5.7 zoals opgenomen in de uitspraak van het gerechtshof Arnhem-

Leeuwarden van 7 juli 2020 (ECLI:NL:GHARL:2020:5195) waarin de service- en gebruikersvoorwaarden van Facebook en Instagram zijn aangehaald. Niet gesteld, noch weersproken is dat deze gebruikersvoorwaarden nadien zijn gewijzigd. Uit de in voornoemde uitspraak aangehaald passages blijkt dat bij en door het uploaden van foto's op sociale media, in dit geval Facebook en Instagram, door de gebruiker via het licentiesysteem toestemming wordt verleend aan Facebook of Instagram om deze foto's verder te gebruiken en te verspreiden. Dat betekent dat ook indien de man zelf uitsluitend bekenden toelaat tot de betreffende accounts, de platforms zelf de foto's verder zouden kunnen verspreiden waardoor deze alsnog voor eenieder toegankelijk worden. De minderjarige is bovendien nog erg jong, zodat hij zelf op dit moment onvoldoende weet heeft van de (privacy)aspecten van het plaatsen van beeldmateriaal op sociale media en de gevolgen hiervan niet kan overzien. In het licht van het voorgaande is naar het oordeel van de rechtbank het plaatsen van beeldmateriaal van de minderjarige door de man (en de vrouw) op sociale media niet in het belang van hem, zodat de rechtbank de man (en de vrouw) zal verbieden dit te doen als in het dictum nader bepaald.

Conclusie

De rechtbank spreekt de echtscheiding uit tussen de man en de vrouw;

bepaalt dat de minderjarige zijn hoofdverblijfplaats zal hebben bij de vrouw, onder de voorwaarde dat zij vóór 1 augustus 2022 in Nederland in de regio zal wonen en verblijven;

indien de vrouw niet tijdig aan de hiervoor vermelde voorwaarde heeft voldaan: bepaalt dat de hoofdverblijfplaats van de minderjarige met ingang van 1 augustus 2022 bij de man is;

bepaalt de door de vrouw aan de man met ingang van 1 augustus 2022 te betalen alimentatie ten behoeve van de minderjarige op € 199 per maand;

bepaalt – voor het geval de vrouw niet per 1 augustus 2022 in Nederland woont en verblijft en het hoofdverblijf om die reden per die datum bij de man zal zijn – de door de vrouw aan de man met ingang van 1 augustus 2022, te betalen alimentatie ten behoeve van de minderjarige op € 511 per maand;

bepaalt dat de vrouw in het kader van de verdeling van de echtelijke woning een bedrag van € 21.976,28 aan de man dient te betalen binnen twee weken na de datum van deze beschikking;

gebiedt de man en de vrouw foto's althans beeldmateriaal, en video's waarin de minderjarige zichtbaar in beeld wordt gebracht, meer specifiek om beeldmateriaal waarop het gezicht van de minderjarige zichtbaar is en waarbij de locaties zijn vermeld of andere zaken aan de hand

waarvan kan worden vastgesteld waar hij zich bevindt, binnen een week na de datum van de beschikking van alle sociale media met uitzondering van WhatsApp te verwijderen en deze verwijderd te houden, en zich te onthouden van plaatsing van nieuwe foto's en video's, althans beeldmateriaal.

Instantie: Rechtbank Den Haag

Datum uitspraak: 09-06-2022

ECLI: ECLI:NL:RBDHA:2022:9398

Zaaknummer: C/09/609527 / FA RK 21-2060

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Verdeling huwelijksgemeenschap. Artikel 1:164 BW, onverplichte lening.

Feiten, omstandigheden en grieven

De partijen zijn in 2010 in Marokko met elkaar gehuwd. Uit hun huwelijk zijn twee minderjarige kinderen geboren. De vrouw heeft op 21 februari 2020 een verzoek tot echtscheiding ingediend. Het huwelijk is in 2021 ontbonden middels de bestreden beschikking.

De rechtbank heeft in de bestreden beschikking de wijze van verdeling gelast in die zin dat:

de bankrekening wordt opgeheven en het saldo per peildatum 21 februari 2020 bij helfte tussen de partijen wordt verdeeld;

partijen ieder hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schuld aan derden. De partijen moet ieder bij helfte de schuld voor zijn of haar rekening nemen en waar één meer van de schuld heeft voldaan, dan heeft hij of zij een regresvordering op de andere partij voor het meerdere.

De vrouw is met drie grieven in hoger beroep gekomen. De eerste grief ziet op de schulden, de tweede grief op de benadeling van de gemeenschap en de derde grief ziet op de bankrekening van de man. De vrouw verzoekt het hof de bestreden beschikking gedeeltelijk te vernietigen en opnieuw te beschikken. De man heeft verweer gevoerd.

Beoordeling en motivering

Rechtsmacht en toepasselijk recht

Aangezien de partijen de Marokkaanse nationaliteit hebben, beoordeelt het hof eerst of de Nederlandse rechter rechtsmacht heeft. Het hof verwijst hierbij naar artikel 5 lid 1 Verordening Huwelijksvermogensstelsels en artikel 3 lid 1 sub a Brussel II-bis, waaruit volgt dat de Nederlandse rechter rechtsmacht toekomt. De rechtbank heeft aldus op de juiste gronden rechtsmacht aangenomen en het hof is in hoger beroep eveneens bevoegd. Volgens de rechtbank is Nederlands recht van toepassing vanaf december 2012, het moment waarop de

vrouw in Nederland is gaan wonen. Het hof gaat hier ook van uit.

De peildatum

De rechtbank heeft bepaald dat de datum van indiening van het verzoekschrift (21 februari 2020) als peildatum voor de omvang van de gemeenschap geldt. Als peildatum voor de waardering geldt de datum van feitelijke verdeling. Hiertegen is niet gegriefd.

De geldlening bij schuldeiser 1

De vrouw is het niet eens met het oordeel van de rechtbank dat de partijen ieder hoofdelijk aansprakelijk zijn voor de schuld. De vrouw stelt dat de lening om verschillende redenen buiten beschouwing zou moeten worden gelaten dan wel dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is om uit te gaan van een gelijke draagplicht. De man voert hiertegen verweer.

Het hof overweegt dat de man op 5 januari 2020 een geldleningsovereenkomst is aangegaan en oordeelt dat deze lening dan ook deel uitmaakt van de huwelijksgemeenschap op de peildatum. Het hof begrijpt uit de stelling van de vrouw dat zij een beroep doet op artikel 1:164 BW, daar de man de lening zonder haar toestemming is aangegaan met het doel om haar dan wel de gemeenschap te benadelen. Het hof overweegt dat de lening onmiskenbaar in het zicht van de echtscheiding is aangegaan. De man stelt dat het in de Marokkaanse cultuur gebruikelijk is om een financiële bijdrage te leveren aan de begrafenis van familieleden, in dit geval een oom, en dat het genoemde bedrag daaraan besteed is. Ter onderbouwing heeft de man een reserveringsbewijs overlegd van het door hem op 2 januari 2020 geboekte vliegticket naar Marokko en algemene informatie verstrekt over de begrafenisrituelen in de Marokkaanse cultuur. De vrouw heeft de stelling van de man gemotiveerd betwist en gesteld dat in de Marokkaanse cultuur enkel kinderen naar vermogen zijn gehouden een financiële bijdrage te leveren voor een begrafenis.

Het hof is van oordeel dat de overlegde stukken onvoldoende overtuigende argumenten bieden voor de stelling van de man. Hij heeft niet aangetoond dat er een dergelijke (morele) verplichting bestaat tot financiële bijdrage, noch bewijs geleverd over de totale gemaakte kosten en de wijze van verdeling onder de familieleden. Daarnaast is het geleende bedrag in verhouding tot de omvang van de gemeenschap van goederen van partijen nogal aanzienlijk. Uit de door de man overlegde cheque volgt alleen dat de man geld in ontvangst heeft genomen en niet welke kosten hij daarmee heeft voldaan. Het reserveringsbewijs van het vliegticket is bovendien eerder geboekt dan de geldlening en kan dus niet als bewijs dienen dat de man met de geldlening zijn reiskosten heeft betaald. De man heeft geen verdere bewijsstukken aangeleverd.

Het hof is daarmee van oordeel dat het aangaan van de schuld van € 4.482 lichtvaardig is en dat de man aldus gehouden is de aan de gemeenschap aangerichte schade te vergoeden. In zoverre slaagt de eerste grief van de vrouw.

De bankrekening bij de bank

In haar tweede grief voert de vrouw aan het niet eens te zijn met de beslissing van de rechtbank inzake het bij helfte verdelen van het saldo op de bankrekening. De man heeft kort na de indiening van het echtscheidingsverzoek zonder instemming van de vrouw € 1.000 gepind. De man voert verweer.

Het hof gaat eerst in op het standpunt van de man dat de grief ongegrond moet worden verklaard, omdat de vrouw haar verzoek in eerste aanleg had ingetrokken. Het feit dat de vrouw ook in eerste aanleg haar verzoek heeft vermeerderd en vervolgens weer ingetrokken staat er volgens het hof echter niet aan in de weg dat de vrouw in hoger beroep een vermeerdering van haar verzoek kan doen.

De vrouw heeft in hoger beroep onweersproken gesteld dat het saldo op de peildatum (21 februari 2020) € 1.262 bedroeg. Dit is het saldo dat in de verdeling moet worden betrokken en waarvan partijen ieder de helft toekomt. Gebleken is dat op 24 februari 2020 € 1.000 van de rekening is gepind. Het is het hof niet duidelijk geworden wat er met het restant van de bankrekening is gebeurd en het hof kan derhalve niet bepalen dat de man gehouden is € 500 aan de vrouw te betalen. Het is aan de partijen om, lettend op voorgaande, het banksaldo bij helfte te verdelen. In zoverre slaagt de tweede grief van de vrouw.

Schulden kosten huishouding

In haar tweede grief stelt de vrouw verder dat de man voor de helft draagplichtig is voor de schulden die zij is aangegaan. De man voert verweer.

De vrouw stelt dat zij na het vertrek van de man uit de echtelijke woning schulden heeft moeten maken om de kosten van de huishouding te kunnen voldoen. Ter onderbouwing verwijst de vrouw naar een e-mail van het buurtteam van juni 2021, waarin zij zich bij het buurtteam heeft gemeld met een totaal van € 2.297,82 aan schulden. Uit deze e-mail volgt echter niet welke schuldenlast de vrouw op de peildatum (21 februari 2020) had. Daarnaast stelt de man dat de vrouw hierna nog met terugwerkende kracht huur- en zorgtoeslag heeft ontvangen. Bij gebrek aan verdere onderbouwing kan het hof niet vaststellen welke schulden op de peildatum nog open stonden. Een taalbarrière, zoals aangevoerd door de advocaat van de vrouw, vrijwaart de vrouw niet van haar verplichting om haar stellingen te onderbouwen. Het tweede grief van de vrouw faalt in zoverre.

Conclusie

Het hof vernietigt de beschikking van de rechtbank gedeeltelijk en bepaalt in zoverre dat de man alleen draagplichtig is voor de gehele schuld aan schuldeiser 1 en dat de bankrekening wordt opgeheven en het saldo per peildatum van € 1.262 bij helfte tussen de partijen wordt verdeeld. Het hof wijst het meer of anders verzochte af.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1734

Zaaknummer: 200.300.300

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Lotsverbondenheid als grondslag voor partneralimentatie en de behoefte/behoefte van de vrouw gezien de (hoge) welstand van partijen gedurende het huwelijk.

Feiten en omstandigheden

Partijen zijn in 2007 gehuwd, welk huwelijk op 1 september 2022 is ontbonden. De man exploiteert een tandprothetische praktijk in de vorm van een eenmanszaak. De vrouw exploiteert als mondhygiëniste een eenmanszaak. Bij de bestreden beschikking is op verzoek van de vrouw bepaald dat de man aan haar een uitkering in de kosten van haar levensonderhoud dient te voldoen van € 3.653 per maand. Het voorwaardelijke verzoek van de man de door hem te betalen partneralimentatie te limiteren voor de duur van een jaar, dan wel op nihil te stellen na verloop van een jaar, heeft de rechtbank afgewezen.

Grievens, beoordeling en motivering

De man verzoekt in hoger beroep alsnog het inleidende verzoek van de vrouw tot het vaststellen van partneralimentatie af te wijzen dan wel te bepalen dat de door hem te betalen partneralimentatie gelimiteerd zal zijn voor de duur van een jaar na indiening van het beroepschrift, althans gelimiteerd zal zijn tot een in goede justitie te bepalen duur, en te bepalen dat de door hem te betalen partneralimentatie op nihil wordt gesteld na de duur van een jaar na indiening van het beroepschrift, althans op nihil wordt gesteld na het verstrijken van een in goede justitie te bepalen periode.

Lotsverbondenheid

De man betoogt primair dat het onredelijk is dat hij aan de vrouw een partneralimentatie dient te betalen. Er bestaat geen causaal verband tussen het huwelijk van partijen en de vermeende behoefte van de vrouw. Zij is door het huwelijk niet in een slechtere maatschappelijke c.q. arbeidsrechtelijke positie gekomen.

Het hof is van oordeel dat de man een te beperkte grondslag voor het ontstaan van de alimentatieverplichting hanteert en miskent dat door het aangaan van een huwelijk

lotsverbondenheid ontstaat op grond van artikel 1:81 BW. Daarnaast miskent de man dat die – door het huwelijk in het leven geroepen – lotsverbondenheid geldt als grondslag voor het ontstaan van de alimentatieverplichting en dat die lotsverbondenheid na het huwelijk voortduurt. Daarom kan het ‘afnemen’ of ‘vervallen’ van lotsverbondenheid geen grond zijn voor beëindiging van de alimentatieverplichting, ook niet in samenhang met andere omstandigheden (HR 4 mei 2018, ECLI:NL:HR:2018:695). Het antwoord op de vraag of de ene echtgenoot aan de andere echtgenoot inderdaad een onderhoudsbijdrage is verschuldigd, hangt af van de concrete omstandigheden van het geval. Daarbij gaat het niet alleen om financiële omstandigheden, die de behoefte en draagkracht bepalen, maar ook om niet-financiële omstandigheden. Niet-financiële omstandigheden kunnen meebrengen dat het naar maatstaven van redelijkheid en billijkheid onaanvaardbaar is om van de gewezen echtgenoot een bijdrage in het levensonderhoud te verlangen. Het hof acht dergelijke omstandigheden in deze zaak niet aanwezig. De hierboven door de man gestelde omstandigheden zijn hiervoor niet toereikend. Deze omstandigheden kunnen een rol spelen bij het bepalen van de behoefte van de vrouw, maar leiden niet tot een definitief einde van de alimentatieplicht. Gedurende hun huwelijk hebben partijen samen een bepaalde mate van welstand opgebouwd en de lotsverbondenheid leidt in beginsel ertoe dat beide partijen na de echtscheiding nog enige tijd behoefte hebben aan deze welstand.

Hoogte van de behoefte vrouw

Tussen partijen staat de behoefte van de vrouw ter discussie. De vrouw stelt dat haar behoefte een bedrag van omstreeks € 6.000 netto per maand bedraagt, zoals blijkt uit de door haar opgestelde behoeftelijst. In hoger beroep heeft zij haar behoeftelijst aangepast. De kosten voor haar leaseauto heeft zij weggelaten, omdat zij deze kosten via haar onderneming betaalt. Vrijwel al haar andere lasten zijn gestegen, waardoor haar behoefte nog steeds uitkomt op een bedrag van omstreeks € 6.000 netto per maand. Zij vraagt niet om een hogere welstand voor zichzelf dan tijdens het huwelijk gebruikelijk was. Partijen hadden tijdens het huwelijk een ruim budget dat aan vrije tijd en hobby's opging. Aan de hand van vliegtickets en hotelboekingen heeft de vrouw aangetoond dat tijdens het huwelijk luxe vakanties de norm waren en dat deze haar welstand hebben gevormd.

De man kan zich niet verenigen met de overweging van de rechtbank dat de vrouw een huwelijksgerateerde behoefte van rond de € 6.000 netto per maand heeft. De behoeftelijst die de vrouw heeft overgelegd, is verre van representatief. Vele bedragen worden door haar overdreven. Bij opschoning van de behoeftelijst resteert een behoefte van maximaal € 5.000 netto per maand.

Het hof stelt het volgende voorop. De hoogte van de behoefte van de vrouw is mede

gerelateerd aan de welstand van partijen tijdens hun huwelijk. Bij de bepaling van de hoogte van de behoefte dient rekening te worden gehouden met alle relevante omstandigheden. Dit betekent dat de rechter zowel in aanmerking zal moeten nemen wat de inkomsten tijdens de laatste jaren van het huwelijk zijn geweest als een globaal inzicht zal moeten hebben in het uitgavenpatroon in dezelfde periode om daaruit te kunnen afleiden in welke welstand partijen hebben geleefd. De hoogte en de aard van zowel de inkomsten als de uitgaven geven namelijk een aanwijzing voor het niveau waarop de onderhoudsgerechtigde na de beëindiging van het huwelijk wat de kosten van levensonderhoud betreft in redelijkheid aanspraak kan maken. De behoefte zal daarnaast zo veel mogelijk aan de hand van concrete gegevens over de reële of de met een zekere mate van waarschijnlijkheid te verwachten kosten van levensonderhoud door de rechter worden bepaald. In hoeverre de vaste lasten en de overige, globaal te schatten, uitgaven of reserveringen voor te verwachten lasten van de onderhoudsgerechtigde redelijk zijn, zal mede beoordeeld moeten worden naar de mate van welstand zoals deze door de rechter op vorenbedoelde wijze is vastgesteld.

Verder is het hof van oordeel dat de door de vrouw gestelde behoefte strookt met de huwelijkse welstand van de voorgaande jaren, gelet op haar onweersproken stelling dat de behoefte op basis van de hofnorm € 7.360, en dus hoger dan die op basis van haar behoeftelijst, zou zijn.

Gelet op het voorgaande begroot het hof de behoefte van de vrouw op een bedrag van (€ 6.137 - € 250 =) € 5.887 netto per maand.

Behoeftigheid

Tussen partijen is in geschil van welk inkomen van de vrouw moet worden uitgegaan bij het berekenen van haar behoeftigheid.

De rechtbank is uitgegaan van de gemiddelde winst over de jaren 2019, 2020 en 2021, waarbij de winst over 2019 is gecorrigeerd met de huurlasten, omdat tussen partijen vaststaat dat de vrouw deze kosten niet daadwerkelijk heeft gemaakt. Ook het hof zoekt in navolging van de stelling van de vrouw aansluiting bij de gemiddelde winst over deze jaren. Naar het oordeel van het hof heeft de vrouw voldoende gemotiveerd gesteld en onderbouwd dat de winst over 2021 geen representatief beeld geeft van haar inkomsten, omdat zij in dat jaar meer dan fulltime heeft gewerkt en daarmee inmiddels is gestopt. Net als de rechtbank, is het hof van oordeel dat van de vrouw niet kan worden verwacht dat zij meer dan veertig uur per week werkt. Het hof acht voldoende aannemelijk dat de vrouw zich in 2021 op haar werk heeft gestort als gevolg van de scheiding tussen partijen, maar ook omdat zij werk heeft moeten inhalen vanwege de sluiting van de tandartspraktijken in verband met de pandemie.

Draagkracht van de man

Tussen partijen is verder in geschil van welk inkomen van de man moet worden uitgegaan bij het berekenen van zijn draagkracht. De rechtbank is uitgegaan van een gemiddelde winst over de jaren 2019, 2020 en 2021. Zoals het hof ten aanzien van de vrouw heeft overwogen, zal ook bij de man een inschatting van het toekomstige inkomen worden gebaseerd op de gemiddelde winst uit onderneming over de laatste drie jaren. Het exploiteren van een onderneming brengt immers met zich dat de resultaten van jaar tot jaar kunnen verschillen.

Jusvergelijking bij vaststelling partneralimentatie

Uit de berekening blijkt dat de vrouw bij de door de rechtbank vastgestelde partneralimentatie niet meer vrij te besteden overhoudt dan de man, zodat er geen reden is deze alimentatie te matigen.

Limitering

De man verzoekt limitering van de onderhoudsverplichting tot maximaal een jaar na de dag van ontbinding van het huwelijk. De vrouw voert verweer. Het hof overweegt als volgt. Aan een verzoek tot limitering van de duur van de onderhoudsbijdrage als bedoeld in artikel 1:157 lid 3 BW worden hoge eisen gesteld, gelet op de verregaande gevolgen die limitering met zich brengt. Een beslissing tot limitering doet het recht op levensonderhoud van de alimentatiegerechtigde na ommekomst van de vastgestelde termijn namelijk praktisch definitief eindigen. Het hof is – net als de rechtbank – van oordeel dat, gelet op de zware eisen die worden gesteld aan limitering van de partneralimentatie, door de man onvoldoende is gesteld om daartoe over te gaan. Het hof neemt hierbij in aanmerking dat partijen meer dan vijftientig jaar samen zijn geweest en de vrouw reeds fulltime werkt en zodoende haar volledige verdiencapaciteit benut, zoals hierboven is overwogen. Het hof zal het verzoek van de man tot limitering dan ook afwijzen.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikking van de rechtbank.

Instantie: Gerechtshof Amsterdam

Datum uitspraak: 21-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHAMS:2023:421

Zaaknummer: 200.315.749/01

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtmatigheidstoets op grond van artikel 8 EVRM van een (spoed)machtiging tot uithuisplaatsing.

Feiten en omstandigheden

De zaak gaat over een machtiging tot uithuisplaatsing van een minderjarige geboren in 2020. De ouders hebben samen het gezag. De moeder heeft ook nog twee kinderen uit een eerdere relatie. Sinds september 2021 staat de minderjarige onder toezicht van de gecertificeerde instelling (GI). Op 8 december 2022 heeft de kinderrechter mondeling een (spoed)machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige bij vader verleend voor een periode tot 5 januari 2023. In de beschikking van 13 december 2022 heeft de kinderrechter een machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige bij de vader verleend van 5 januari 2023 tot 2 september 2023 (de duur van de ondertoezichtstelling).

De moeder komt in hoger beroep en verzoekt het hof om de beschikkingen van december 2022 te vernietigen en het verzoek van de GI om de minderjarige uit huis te plaatsen bij vader af te wijzen.

Beoordeling en motivering

De machtiging voor de spoeduithuisplaatsing was op 5 januari 2023 voorbij. Een gedwongen uithuisplaatsing maakt inbreuk op het recht op privé- en gezinsleven (artikel 8 EVRM). De moeder heeft er belang bij, ook al geldt de beslissing nu niet meer, dat door het hof wordt beoordeeld of die inbreuk terecht is geweest (rechtmatigheidstoets). Het hof beoordeelt hierna de beslissing tot uithuisplaatsing van de minderjarige en gaat daarbij ook specifiek in op de spoedbeschikking.

Het hof is van oordeel dat de kinderrechter de juiste beslissing heeft genomen in beide beschikkingen van december 2022. De minderjarige is onder toezicht gesteld, omdat er grote zorgen over haar waren. Ze heeft een achterstand in haar spraakontwikkeling, overgewicht, regelmatig last van obstipatie, en laat grenzeloos gedrag zien. De moeder corrigeert de minderjarige onvoldoende en belemmert het contact met de vader. Het hof stelt vast dat het de moeder niet gelukt is om de zorgen over de minderjarige te verminderen op het moment

van uithuisplaatsing. Onder andere benoemt het hof dat de huisarts medicatie heeft voorgeschreven om de obstipatie van de minderjarige te verhelpen, maar dat de moeder de medicatie niet geeft omdat zij vindt dat het niet nodig is. Hierdoor blijft de minderjarige veel last houden van obstipatie. De moeder heeft een tijd lang geweigerd de minderjarige naar de vader te brengen. Sinds april 2022 voert de moeder de zorgregeling wel uit, maar blijft problemen creëren omdat ze vindt dat de vader niet goed voor de minderjarige zorgt. Dit spreekt ze uit waar de minderjarige bij is, ze kleedt de minderjarige direct uit wanneer zij terugkomt van de vader, zet haar onder de douche en 'controleert' op blauwe plekken en luizen. De moeder maakt hierbij foto's en filmpjes en stuurt die naar de GI. Dit is erg belastend voor de minderjarige terwijl de zorgen van moeder niet worden herkend door de GI, Veilig Thuis, Curess en de huisarts van de minderjarige.

De GI heeft geprobeerd om met de moeder te werken aan gedragsverandering, echter komen de hulpverleners niet met de moeder in gesprek. Het hof stelt vast dat de moeder vastzit in een patroon van wantrouwen naar de vader en de GI en dat zij overtuigd blijft van haar eigen gelijk. Moeder is niet bereid om haar gedrag te veranderen ook niet na de uithuisplaatsing. De GI heeft daarom besloten dat het contact tussen moeder en de minderjarige deels begeleid moet worden, de moeder weigert hieraan mee te werken en heeft de minderjarige daarom sinds januari 2023 niet meer gezien. Het hof is van oordeel dat de machtiging tot uithuisplaatsing noodzakelijk is om ernstige ontwikkelingsbedreigingen bij de minderjarige op het gebied van gezondheid en op het sociaal-emotionele vlak weg te nemen.

Op 8 december 2022 heeft de kinderrechter een machtiging tot (spoed)uithuisplaatsing gegeven zonder eerst de moeder en de andere betrokkenen te spreken op een mondelinge behandeling. Het hof is van oordeel dat dat gerechtvaardigd was, omdat toen sprake was van een acute situatie en de behandeling niet kon worden afgewacht zonder onmiddellijk en ernstig gevaar voor de minderjarige (artikel 800 lid 3 Rv). De minderjarige was in de week van 8 december 2022 erg ziek, had al maandenlang last van obstipatie, kreeg van de moeder niet de voorgeschreven medicatie en daardoor had de huisarts een klysma voorgeschreven. Het hof is van oordeel dat de minderjarige op dat moment dringend medische hulp nodig had en dat het waarschijnlijk was dat zij die medische hulp bij de moeder niet zou krijgen. Ook had de moeder op social media een oproep geplaatst voor verhuisdozen toen zij al wist van het verzoek van de GI. Het hof is van oordeel dat de GI gegronde redenen had om zich zorgen te maken dat de moeder met de minderjarige wilde vluchten, zij is in het verleden al eens verhuisd met haar andere twee kinderen (die ook onder toezicht staan) zonder dit aan hun vader en aan de GI te melden.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikkingen van 9 december 2022 en 13 december 2022.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 28-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1743

Zaaknummer: 200.320.953

Wetsartikelen:

RECHTSPRAAK

Rechtmatigheidstoets op grond van artikel 8 EVRM van een verlopen machtiging tot uithuisplaatsing. Uit het rapport naar aanleiding van het deskundigenonderzoek volgt dat thuisplaatsing tot de mogelijkheden behoort. De GI had ten tijde van de zitting bij het hof nog niets gedaan met de adviezen uit het rapport, het hof gaat ervan uit dat de GI dit op zeer korte termijn gaat doen.

Feiten en omstandigheden

De zaak gaat over een machtiging tot uithuisplaatsing. In een tussenbeschikking van 21 juli 2022 heeft het hof een deskundigenonderzoek bevolen en iedere verdere beslissing aangehouden. Bij de beschikking van de rechtbank Gelderland van 30 augustus 2022 is de ondertoezichtstelling van de minderjarige en de machtiging tot uithuisplaatsing in een voorziening voor pleegzorg verlengd tot 6 september 2023.

Beoordeling en motivering

De machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige op grond van de bestreden beschikking van 3 juni 2021 is op 6 september 2022 verlopen. Toch zal het hof toetsen of de kinderrechter terecht de machtiging tot uithuisplaatsing heeft verlengd van september 2021 tot 6 september 2022. Deze rechtmatigheidstoets is gebaseerd op artikel 8 EVRM.

Het hof is van oordeel dat de kinderrechter de machtiging tot uithuisplaatsing van de minderjarige terecht heeft verlengd. Daarbij neemt het hof het volgende in aanmerking. Gebleken is dat de moeder ten tijde van de bestreden beschikkingen onvoldoende in staat was om de minderjarige een stabiele en veilige opvoedsituatie te bieden. Er was niet genoeg structuur en duidelijkheid in de thuissituatie, waardoor de minderjarige vastliep in zijn ontwikkeling. Er waren problemen in zijn slaap- en eetpatroon en hij verzuimde ongeoorloofd van school. De moeder was niet in staat om de situatie voldoende te verbeteren en het contact met de hulpverlening verliep moeizaam. Uit de in 2020 afgenomen beoordelingsboog kwam als conclusie naar voren dat het perspectief van de minderjarige niet bij de moeder lag. Dat de omstandigheden na augustus 2021 zijn gewijzigd maakt het oordeel van het hof niet anders,

omdat enkel de rechtmatigheid van de bestreden beslissing wordt getoetst.

Inmiddels heeft de moeder een positieve ontwikkeling doorgemaakt en is haar thuissituatie al langere tijd stabiel. Daarbij heeft moeder een mentor, ontvangt hulp voor haar ADHD-problematiek, start binnenkort met psycho-educatie in groepsvorm en met ADHD-medicatie. Voor de twee andere kinderen van de moeder is een beschermingsonderzoek gedaan en de uitkomst daarvan is positief. Uit het rapport van november 2022 naar aanleiding van deskundigenonderzoek komt onder meer naar voren dat de moeder met haar partner adequaat lijkt te kunnen afstemmen wat haar kinderen in affectieve en pedagogische zin nodig hebben, ook wordt er een gezonde interactie tussen moeder en haar kinderen geobserveerd. De onderzoekers zien geen contra-indicaties voor terugplaatsing van de minderjarige.

Hoewel in 2020 is bepaald dat het perspectief van de minderjarige niet bij de moeder ligt, volgt nu uit het rapport dat thuisplaatsing tot de mogelijkheden behoort. Op de zitting is gebleken dat de resultaten van het rapport niet door de gecertificeerde instelling (GI) met de moeder zijn besproken en dat de GI tot dat moment nog niets gedaan had met de adviezen uit het rapport. Dit had wel op de weg van de GI gelegen. Het hof gaat ervan uit dat de GI op zeer korte termijn aan de slag gaat met een heroverweging van het perspectief van de minderjarige.

Conclusie

Het hof bekrachtigt de bestreden beschikkingen.

Instantie: Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden

Datum uitspraak: 21-02-2023

ECLI: ECLI:NL:GHARL:2023:1533

Zaaknummer: 200.299.808

Wetsartikelen: